

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tuloverolain 76 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tuloverolakia muutettavaksi siten, että Suomesta Euroopan yhteisöjen komission rahoittamiin jäsenvaltioiden ja jäsenehdokasvaltioiden välisiin kumppanuushankkeisiin osallistuvien kansallisten asiantuntijoiden yhteisöltä saamat kulukor-

vaukset olisivat verosta vapaita.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran jo vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Kansallinen asiantuntija

Tuloverolain (1535/1992) 76 §:n 1 momenttiin lisättiin 20 päivänä kesäkuuta 1996 annetulla lailla (431/1996) uusi 4 a) kohta, jolla Suomesta Euroopan yhteisöjen komission palvelukseen määrättävien niin sanottujen kansallisten asiantuntijoiden yhteisöltä saamat kulukorvaukset säädettiin verosta vapaiksi. Hallituksen esityksen perusteluissa todettiin ettei muilla yhteisön toimielimillä kuin komissiolla ole mahdollisuutta käyttää kansallisia asiantuntijoita (HE 58/1996 vp). Kansallisilla asiantuntijoilla tarkoitetaan laissa kuitenkin ainoastaan komission palvelukseen määrättyjä kansallisia asiantuntijoita ja heille maksettavia kulukorvauksia. Kun komissio rahoittaa yhteisön varoilla jäsenvaltioiden kansallisten asiantuntijoiden käyttöä myös uusien ehdokasvaltioiden jäseneksi liittymisprosessissa, eikä lainkohta sanamuotonsa vuoksi sovellu näihin tapauksiin, on taroituksenmukaista laajentaa kysymyksessä oleva lainkohta koskemaan myös näitä komission maksamia kulukorvauksia.

Euroopan yhteisöjen neuvoston 18 päivänä joulukuuta 1989 antamalla asetuksella (ETY) N:o 3906/89 hyväksytyn Phare-ohjelman sekä neuvoston 16 päivänä maaliskuuta 1998

antaman asetuksen (EY) N:o 622/98 puitteissa, joka koskee ehdokasvaltioille liittymistä valmistelevan strategian pohjalta annettavaa apua ja erityisesti liittymiskumppanuuksien perustamista, Euroopan yhteisöjen komissio haluaa edistää kansallisten asiantuntijoiden määräämistä kumppanuushankkeisiin, joista EU:n jäsenvaltiot ja ehdokasvaltiot sopivat keskenään. Tarkoituksena on auttaa Keski- ja Itä-Eurooppaan kuuluvia Euroopan unionin jäsenehdokkaita tarpeellisten instituutioiden luomisessa, jotta ne voisivat maksua koko yhteisölainsäädännön Agenda 2000:n mukaisesti.

Phare-ohjelmasta voidaan rahoittaa kumppanuushankkeita seuraavien valtioiden kanssa: Bulgaria, Latvia, Liettua, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsekki, Unkari ja Viro. Komissio tekee kunkin jäsenvaltion kanssa puitesopimuksen Phare-ohjelman mukaisen rahoituksen yksityiskohdista. Puitesopimuksen mukaan jäsenvaltio voi antaa kumppanuushankkeen perusteella käytettäväksi kansallisia asiantuntijoita, virkamiehiä tai näihin verrattavia henkilöitä, joilla on asiantuntemusta yhteisölainsäädännön toteuttamisesta. Asiantuntijatehtävät jaetaan täysipäiväisiin vähintään vuoden mittaisiin komennuksiin (liittymistä valmisteleva neuvonantaja) tai lyhyemmän ajan kestäviin tehtäviin.

Kumppanuushankkeiden perusteella ehdokasvaltioissa tulee työskentelemään vuosittain arviolta muutama kymmenen suomalainen liittymistä valmistelevalle neuvonantajalle sekä useita kymmeniä lyhytaikaisia suomalaisia asiantuntijoita. Heidät rekrytoidaan pääsääntöisesti eri ministeriöiden virkamieskunnasta tai muualta julkiselta sektorilta. Ensimmäiset kumppanuushankkeita koskevat sopimukset on tarkoitus tehdä kevään 1999 aikana.

Puitesopimuksen mukaan liittymistä valmistelevalle neuvonantajalle työskentelyaika on yhdestä kolmeen vuoteen. Sama henkilö voidaan määrätä tehtävään toistamiseen vain perustellusta syystä. Lyhyemmän ajan kestävien tehtävämääräysten osalta tehtävät jaetaan enintään 20 työpäivää ja yli 20 työpäivää, mutta enintään vuoden kestäviin asiantuntijatehtäviin. Asiantuntijan työnantajana ja palkan maksajana säilyy hänen Suomessa oleva työnantajansa. Asiantuntijat vain määrätään kumppanuushankkeissa määriteltynä tehtävään siinä sovituksi ajaksi. Komissio maksaa suomalaiselle työnantajalle rahallisen korvauksen, joka kattaa liittymistä valmistelevalle neuvonantajalle palkan ja muut palkan sivukulut sekä 6 prosentin lisäbonuksen koko summasta muiden mahdollisten kulujen kattamiseen. Yli 20 työpäivää kestävien tehtävämääräysten osalta virasto saa 300 euron korvauksen asiantuntijan työpäivää kohti. Mikäli kumppanuushankkeen hyväksi tehtävä työ suoritetaan omissa virastossa on viraston saama korvaus 250 euroa virkamiehen työpäivää kohti. Nämä korvaukset tulevat yksinomaan työnantajan hyväksi, eikä niistä suoriteta mitään osaa työntekijälle.

1.2. Kulukorvaukset

Liittymistä valmistelevat neuvonantajat saavat komissiolta tehtävästään aiheutuneiden kulujen peittämiseksi toimeentulomäärärahaa ja mahdollisesti kiinteää lisämäärärahaa. Lisäksi korvataan matkakustannukset, majoituskustannukset, muuttokustannukset, koulumaksut ja kustannukset erityisestä tehtävästä. Palkka verotetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Toimeentulomääräraha vastaa määrältään puolta siitä päivärahasta, joka maksetaan komission virkamiehille palkkaluokassa A4 (61–113 euroa vuorokaudessa).

Kiinteä lisämääräraha on sen suuruinen, että henkilön vuosipalkan ja edellä mainitun

toimeentulomäärärahan yhteismäärä muodostuu tasolla 1 palkkaluokassa A8 olevan komission virkamiehen peruspalkan suuruiseksi.

Asiantuntijalle, joka ei siirrä asuntoirratistoaan työskentelypaikkakunnalle, maksetaan kerran kuukaudessa työskentelypaikkakunnan ja kotimaan välisen edestakaisen lentomatkan hinta. Asiantuntijalle, joka siirtää asuntoirratistonsa työskentelypaikkakunnalle, maksetaan hänen sekä hänen puolisonsa ja huollettavina olevien lastensa kerran vuodessa tapahtuva työskentelypaikkakunnan ja kotimaan välisen edestakaisen lentomatkan hinta. Lisäksi korvataan asiantuntijan sekä hänen puolisonsa ja huollettavina olevien lastensa matkakulut työntekemisaikalle joko työn alkaessa tai muuton tapahtuessa sekä matkakulut kotimaahan työn päättyessä. Kulut muutosta työskentelypaikkakunnalle korvataan todellisten kustannusten mukaan. Majoituskustannukset korvataan samojen periaatteiden mukaan kuin komission palveluksessa olevalle ehdokasmaassa olevalle henkilökunnalle. Koulumaksut korvataan yli 5-vuotiaalta ja alle 20-vuotiaalta lapselta niiden periaatteiden mukaan, joita sovelletaan komission edustustoihin määrättyyn henkilökuntaan. Asiantuntijalle, joka työskentelyn aikana määrätään suorittamaan komission lukuun erityistä tehtävää, korvataan tästä tehtävästä johtuneet kulut niiden määräysten mukaisesti, jotka komissio on hyväksynyt näiden kulujen korvaamisesta.

Enintään 20 työpäivää kestävien tehtävämääräysten osalta asiantuntijalle maksetaan enintään 130 euron rahallinen avustus työpäivää kohti. Siltä osin kuin tehtävä ylittää 20 työpäivää avustus on enintään 90 euroa työpäivää kohti. Lisäksi tehtävän hoidosta aiheutuvat kulut (matkakulut, päivärahat jne.) korvataan Phare-ohjelman tavanomaisten sääntöjen mukaan.

Komissio maksaa asiantuntijoille tarkoitettuja kulukorvaukset joko suoraan tai asiantuntijan työnantajan välityksellä.

1.3. Kulukorvausten verokohtelu

Komissiolta saadut korvaukset eivät kuulu Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevan pöytäkirjan soveltamisalaan. Pöytäkirjan mukaan Euroopan unionin virkamiehilleen ja henkilökunnalleen maksamat palkat ja palkkiot vapautetaan kansallisesta verotuksesta, mutta unionille on maksettava

sisäistä veroa. Osa korvauksista maksetaan määrältään kiinteinä vaatimatta selvitystä todellisista kuluista. Kustannuskorvaukset, joita ei ole säädetty verovapaiksi, ovat tuloverolain säännösten mukaan veronalaista tuloa siltä osin kuin ne ylittävät todellisten vähennyskelpoisten kulujen määrän. Suomen sisäinen verolainsäädäntö ja toisaalta Suomen ja kumppanuusmaiden välillä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjen sopimusten määräykset voivat eräissä tapauksissa johtaa siihen, että korvauksista verotetaan Suomessa.

1.4. Ehdotus

Esityksessä ehdotetaan, että Suomesta Euroopan yhteisöjen komission rahoittamiin jäsenvaltioiden ja jäsenehdokasvaltioiden väliin kumppanuushankkeisiin osallistuvien kansallisten asiantuntijoiden yhteisöltä saamat kulukorvaukset olisivat verosta vapaita. Verovapaus koskisi sekä komission suoraan asiantuntijoille maksamia kulukorvauksia että kulukorvauksia, jotka komissio maksaa asiantuntijan työnantajan välityksellä.

Lakia sovellettaisiin jo vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole organisatorisia eikä olennaisia valtiontaloudellisia vaikutuksia.

3. Esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran jo vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tuloverolain 76 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/92) 76 §:n 1 momentin 4 a) kohta, sellaisena kuin se on laissa 431/1996, seuraavasti:

76 §

*Eräät ulkomailla työskentelyyn liittyvät
verovapaat korvaukset*

Veronalaista tuloa ei ole:

4 a) korvaus, jonka Euroopan yhteisöjen komissio maksaa palvelukseensa määrätyn kansallisen asiantuntijan tehtävän tai komission hyväksymän muun, Euroopan unionin laajentumisprosessiin liittyvän asiantuntija-tehtävän hoitamisesta aiheutuneiden erityisten kustannusten ja elantokustannusten li-

säyksen kattamiseksi; tällaisena korvauksena pidetään toimeentulomäärärahaa, kiinteää lisämäärärahaa sekä korvausta matkakustannuksista, muuttokustannuksista ja erityisestä tehtävästä johtuvista kustannuksista tai muuta niihin rinnastettavaa komission maksamaa korvausta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 22 päivänä tammikuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Jouko Skinnari

Laki

tuloverolain 76 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/92) 76 §:n 1 momentin 4 a) kohta, sellaisena kuin se on laissa 431/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

76 §

*Eräät ulkomailla työskentelyyn liittyvät
verovapaat korvaukset*

Veronalaista tuloa ei ole:

4 a) korvaus, jonka Euroopan yhteisöjen komissio maksaa palvelukseensa määrätyn kansallisen asiantuntijan tehtävän hoitamisesta aiheutuneiden erityisten kustannusten ja elantokustannusten lisäyksen kattamiseksi; tällaisena korvauksena pidetään toimeentulomäärärahaa, kiinteää lisämäärärahaa sekä korvausta matkakustannuksista, muuttokustannuksista ja erityisestä tehtävästä johtuvista kustannuksista tai muuta niihin rinnastettavaa komission maksamaa korvausta;

4 a) korvaus, jonka Euroopan yhteisöjen komissio maksaa palvelukseensa määrätyn kansallisen asiantuntijan tehtävän tai komission hyväksymän muun, Euroopan unionin laajentumisprosessiin liittyvän asiantuntija-tehtävän hoitamisesta aiheutuneiden erityisten kustannusten ja elantokustannusten lisäyksen kattamiseksi; tällaisena korvauksena pidetään toimeentulomäärärahaa, kiinteää lisämäärärahaa sekä korvausta matkakustannuksista, muuttokustannuksista ja erityisestä tehtävästä johtuvista kustannuksista tai muuta niihin rinnastettavaa komission maksamaa korvausta;

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

